

Секція 17. Управління змінами

Ватаманюк-Зелінська У.З.

*доцент кафедри державних та
місцевих фінансів, кандидат економічних наук
Львівський національний університет ім.І.Франка*

Хоцяновська У.П.

*студент
Львівський національний університет ім.І.Франка
факультет Управління фінансами і бізнесу*

НОРМАТИВНО-ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕДУМОВ СПІВПРАЦІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У НАПРЯМКУ ПРОМИСЛОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Першим кроком у проведенні реформи адміністративно-територіального управління є організація та здійснення співпраці територіальних громад. За час незалежності України в основному сформовано законодавство, що визначає систему органів публічної влади, їх повноваження, порядок формування та ресурсну основу діяльності. Але в Україні так і не було сформовано ефективної системи адміністративно-територіального устрою. Так, у 1997 р. було прийнято закон «Про місцеве самоврядування в Україні» [1], який, відповідно до Конституції України, визначає систему та гарантії місцевого самоврядування, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні. Однак, спроба провести реформу адміністративно-територіального устрою від 2005 р., не була успішною, адже:

- 1) не було створено державної інституції, яка б планомірно і системно працювала над розробкою і впровадженням реформ;

- 2) недостатньою виявилась інформаційно-роз'яснювальна робота щодо адміністративно територіального управління у громадах;
- 3) не чітко були визначені загрози і ризики, суспільні та політичні групи впливу, що стримувало просування реформи;
- 4) у межах території деяких адміністративно-територіальних одиниць виявилися території, що належать іншим адміністративно-територіальним одиницям цього ж рівня;
- 5) надмірна кількість адміністративно-територіальних одиниць базового (близько 12 тис.) та районного (близько 500) рівня, знижує ефективність управління територіями та контролю діяльності органів місцевого самоврядування в частині дотримання ними законності при ухваленні рішень.

У 2014 р. Верховна Рада України прийняла перший з пакету проектів законів щодо реформи місцевого самоврядування – Закон України «Про співробітництво територіальних громад»[2], це зумовлено тим, що одним з чинників котрі спричинили провал проведення реформи адміністративно-територіального управління у 2005-2006 рр. був супротив самих громад взаємодіяти одні з одними. Сьогодні така співпраця може відбуватися на підставі умов договору, який визначає форму співробітництва, зобов'язання та відповідальність сторін – суб'єктів співробітництва, джерела та обсяги його фінансування. Відповідно до цього закону співпраця між громадами і їх утвореннями поводитиметься у 5 етапів:

- 1) ініціювання співробітництва;
- 2) переговори про організацію співробітництва;
- 3) утворення комісії (ст. 7);
- 4) співробітництво (ст. 8);
- 5) укладення договору (ст. 9).

Даний закон створив умови для запровадження в Україні п'яти юридичних форм співробітництва, що особливо актуально після початку реального процесу децентралізації, коли основні повноваження органів виконавчої влади передаються на рівень місцевого самоврядування. Наприклад передача повноважень від Державної архітектурно-будівельної інспекції органу місцевого самоврядування потребує створення останнім власного бюро, де має працювати сертифікований архітектор. Більшість сільських громад не спроможні створити та утримувати таке бюро (службу), але вони можуть його створити в рамках співробітництва.

Фактично, закон «Про добровільне територіальних об'єднання громад» визначив передумови їх співробітництва. Завдяки цьому закону сьогодні в Україні уже створено 159 нових об'єднаних громад, в яких призначено вибори. За півроку з моменту набрання ним чинності в Україні об'єдналось понад 7% усіх територіальних громад, що є безсумнівним рекордом серед усіх європейських держав, де був такий період добровільного об'єднання.

Закон про співробітництво передбачає, що держава може стимулювати співпрацю територіальних громад, зокрема:

- надавати субвенції місцевим бюджетам суб'єктів співробітництва у пріоритетних сферах державної політики;
- передавати об'єкти державної власності у комунальну власність суб'єктів співробітництва;
- надавати інші види підтримки їх діяльності.

Слід зазначити, що співробітництво територіальних громад необхідне у промисловому напрямку. Такий підхід здатен забезпечити ефективний соціально-економічний розвиток їх територій. І саме ці можливості передбачені сьогодні в Україні законодавчо. Ефективність реалізації цих процесів забезпечуватиме Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, на

яке покладено завдання здійснювати моніторинг співробітництва. Варто додати, що саме від міністерства буде залежати: виділить держава кошти на стимулювання розвитку територій чи ні. Але лише рішенням органів місцевого самоврядування новоутворених об'єднаних територіальних громад можна передбачити можливі напрямки їх промислової співпраці, що в майбутньому сприятиме наповненню місцевих бюджетів власними коштами.

Література:

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 №280/97-ВР
2. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014 №1508-VII